

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัญหาและความต้องการของเด็กไม่ได้เรียนต่อที่อยู่นอกเขตเทศบาล อำเภอ สะเตา จังหวัดสงขลา ครอบคลุมสาระสำคัญ ดังนี้คือ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของเด็กไม่ได้เรียนต่อที่อยู่นอกเขตเทศบาลอำเภอ สะเตา จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของเด็กไม่ได้เรียนต่อที่อยู่นอกเขตเทศบาล อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา ที่มีภูมิหลังต่างกัน ตามเพศ ระยะเวลาที่จบการศึกษาและอาชีพของบิดา

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้เรียนต่อ ในระบบโรงเรียน จำนวน 310 คน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2526 - 2528 จากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) ซึ่งตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล อำเภอสะเตา จังหวัด สงขลา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน
คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบกำหนดคำตอบให้และปลายเปิด มุ่งสำรวจข้อมูลส่วนตัว ของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ ระยะเวลาที่จบการศึกษาไปแล้ว อาชีพของบิดา การศึกษา ของบิดา ศาสนา สาเหตุที่ไม่ได้เรียนต่อ การมีงานทำและรายได้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า มุ่งสำรวจปัญหาของผู้ตอบแบบสอบถาม 5 ด้าน คือ ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านการคบเพื่อน ด้านการเข้าสังคม และด้านลักษณะงานที่ทำ

และรายได้

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า มุ่งสำรวจความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม 5 ด้าน คือ ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านการคบเพื่อน ด้านการเข้าสังคม และด้านลักษณะงานที่ทำและรายได้ และมีแบบสอบถามปลายเปิด ในตอนท้าย เพื่อสำรวจลักษณะงานที่กลุ่มตัวอย่างต้องการและความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเริ่มเก็บข้อมูลในวันที่ 29 กันยายน 2529 และสิ้นสุดในวันที่ 16 ตุลาคม 2529 รวมเป็นระยะเวลา 17 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม เอส พี เอส เอส เอ็กซ์ (SPSS^X : Statistical Package for the Social Science Version X) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการวิเคราะห์ โดยวิธีการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวนสองทาง (Two-Ways Analysis of Variance) และวิธีการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธี นิวแมน คูลส์ (Newman Keuls)

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพและข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า จำนวนเด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และไม่ได้เรียนต่อที่ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยเพศชาย ร้อยละ 40.65 และเพศหญิง ร้อยละ 59.35 แบ่งเป็นกลุ่มที่จบการศึกษาไปแล้วไม่ถึงปี ร้อยละ 35.16 กลุ่มที่จบการศึกษาไปแล้ว 1 ปี ร้อยละ 23.87 และกลุ่มที่จบการศึกษาไปแล้ว 2 ปี ร้อยละ 40.97 บิตามีอาชีพค้าขาย ร้อยละ 8.06 บิตามีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 43.55 และบิตามีอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 46.13 กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 12 - 17 ปี แบ่งเป็นอายุระหว่าง 12 - 14 ปี ร้อยละ 51.29 และอายุระหว่าง 15 - 17 ปี ร้อยละ 43.55 การศึกษาของบิตามากกว่าครึ่ง จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือสูงกว่า ก็มีร้อยละ 57.74 อ่านออกเขียนได้แต่ไม่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 30.00 และไม่รู้นั่งสือ ร้อยละ

11.94 ส่วนสาเหตุที่เด็กไม่เรียนต่อที่สำคัญที่สุด คือไม่มีเงิน ร้อยละ 46.78 รองลงมาคืออยากทำงานมากกว่า ร้อยละ 22.90 บิดามารดาไม่ให้เรียน ร้อยละ 13.55 เรียนต่อไม่ไหว ร้อยละ 6.45 และการคมนาคมไม่สะดวก ร้อยละ 5.16

กลุ่มตัวอย่างมีงานทำ ร้อยละ 52.26 และไม่มีงานทำ ร้อยละ 47.74 งานที่ทำมีรายได้ต่อเนื่องอยู่ในระดับ 0 - 500 บาท ร้อยละ 54.32 รองลงมาคือ ระดับ 501 - 1,000 บาท ร้อยละ 24.07 ระดับ 1,001 - 1,500 บาท ร้อยละ 8.64 ระดับ 1,501 - 2,000 บาท ร้อยละ 5.56 ระดับ 2,001 - 2,500 บาท ร้อยละ 3.70 ระดับ 2,600 บาท และระดับ 5,000 บาท ร้อยละ 0.62 เท่ากัน

2. ปัญหาและความต้องการของเด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และไม่ได้เรียนต่อ

2.1 ด้านของปัญหา พบว่า เด็กกลุ่มนี้มีปัญหาด้านส่วนตัว ($\bar{x} = 17.042$) ด้านครอบครัว ($\bar{x} = 15.997$) และด้านการคบเพื่อน ($\bar{x} = 16.581$) อยู่ในระดับน้อย และมีปัญหาด้านการเข้าสังคม ($\bar{x} = 25.055$) อยู่ในระดับปานกลาง (รายละเอียดอยู่ในตารางที่ 33 ในภาคผนวก จ.)

2.2 ด้านของความต้งการ พบว่า เด็กกลุ่มนี้มีความต้งการด้านส่วนตัว ($\bar{x} = 24.219$) การคบเพื่อน ($\bar{x} = 25.471$) และการเข้าสังคม ($\bar{x} = 30.910$) อยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้งการด้านครอบครัว ($\bar{x} = 28.658$) อยู่ในระดับมาก (รายละเอียดอยู่ในตารางที่ 34 ในภาคผนวก จ.)

3. การเปรียบเทียบปัญหาและความต้งการของเด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และไม่ได้เรียนต่อ

3.1 ปัญหาในด้านต่าง ๆ จำแนกตามเพศและระยะเวลาที่จบการศึกษาไปแล้ว

3.1.1 ด้านส่วนตัว เด็กไม่ได้เรียนต่อที่มีเพศต่างกันและระยะเวลาที่จบการศึกษาไปแล้วต่างกัน มีปัญหาไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 6)

3.1.2 ด้านครอบครัว เด็กไม่ได้เรียนต่อที่มีเพศต่างกันและระยะเวลาที่จบการศึกษาไปแล้วต่างกัน มีปัญหาไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 7)

3.1.3 ด้านการคบเพื่อน เด็กไม่ได้เรียนต่อที่มีเพศต่างกันและระยะเวลาที่จบการศึกษาไปแล้วต่างกัน มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง

ที่ 8) คือ เด็กไม่ได้เรียนต่อเพศหญิงที่จบการศึกษาไปแล้ว 2 ปี ($\bar{x} = 17.681$) มีปัญหาด้าน
 เข้าสังคมสูงกว่า เด็กไม่ได้เรียนต่อเพศหญิงที่จบการศึกษาไปแล้ว ไม่ถึงปี ($\bar{x} = 15.563$)
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 9)

3.1.4 ด้านการเข้าสังคม เด็กไม่ได้เรียนต่อที่มีเพศต่างกันและระยะ
 เวลาที่จบการศึกษาไปแล้วต่างกัน มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ (ตาราง
 ที่ 10) คือ เด็กไม่ได้เรียนต่อเพศหญิง ที่จบการศึกษาไปแล้ว 2 ปี ($\bar{x} = 26.942$) มีปัญหาด้าน
 การเข้าสังคมสูงกว่า เด็กไม่ได้เรียนต่อเพศหญิง ที่จบการศึกษาไปแล้วไม่ถึงปี ($\bar{x} = 22.972$)
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 11)

3.2 ความต้องการในด้านต่าง ๆ จำแนกตามเพศและระยะเวลาที่จบการศึกษา
 ไปแล้ว

3.2.1 ด้านส่วนตัว เด็กไม่ได้เรียนต่อที่มีเพศต่างกันและระยะเวลาที่จบ
 การศึกษาไปแล้วต่างกัน มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง
 ที่ 12) คือ เด็กไม่ได้เรียนต่อที่จบการศึกษาไปแล้วไม่ถึงปี ($\bar{x} = 25.392$) มีความต้องการด้าน
 ส่วนตัวสูงกว่า เด็กไม่ได้เรียนต่อที่จบการศึกษาไปแล้ว 1 ปี ($\bar{x} = 23.174$) อย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 13)

3.2.2 ด้านครอบครัว เด็กไม่ได้เรียนต่อที่มีเพศต่างกันและระยะเวลาที่
 จบการศึกษาไปแล้วต่างกัน มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ
 เด็กไม่ได้เรียนต่อเพศหญิง ($\bar{x} = 29.547$) มีความต้องการด้านครอบครัวสูงกว่า เด็กไม่ได้
 เรียนต่อเพศชาย ($\bar{x} = 27.609$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ตารางที่ 14)

3.2.3 ด้านการคบเพื่อน เด็กไม่ได้เรียนต่อ ที่มีเพศต่างกันและระยะ
 เวลาที่จบการศึกษาไปแล้วต่างกัน มีความต้องการไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 15)

3.2.4 ด้านการเข้าสังคม เด็กไม่ได้เรียนต่อ ที่มีเพศต่างกันและระยะ
 เวลาที่จบการศึกษาไปแล้วต่างกัน มีความต้องการไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 16)

3.3 ปัญหาในด้านต่าง ๆ จำแนกตามเพศและอาชีพของบิดา

3.3.1 ด้านส่วนตัว เด็กไม่ได้เรียนต่อที่มีเพศต่างกันและอาชีพของบิดาต่างกัน มีปัญหาไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 17)

3.3.2 ด้านครอบครัว เด็กไม่ได้เรียนต่อที่มีเพศต่างกันและอาชีพของบิดาต่างกัน มีปัญหาไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 18)

3.3.3 ด้านการคบเพื่อน เด็กไม่ได้เรียนต่อที่มีเพศต่างกันและอาชีพของบิดาต่างกัน มีปัญหาไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 19)

3.3.4 ด้านการเข้าสังคม เด็กไม่ได้เรียนต่อ ที่มีเพศต่างกันและอาชีพของบิดาต่างกัน มีปัญหาไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 20)

3.4 ความต้องการในด้านต่าง ๆ จำแนกตามเพศและอาชีพของบิดา

3.4.1 ด้านสังคม เด็กไม่เรียนต่อที่มีเพศต่างกันและอาชีพของบิดาต่างกัน มีความต้องการไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 21)

3.4.2 ด้านครอบครัว เด็กไม่ได้เรียนต่อ ที่มีเพศต่างกันและอาชีพของบิดาต่างกันมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 22) กล่าวคือ เด็กไม่ได้เรียนต่อ เพศหญิงที่บิดามีอาชีพรับจ้าง ($\bar{x} = 29.864$) เด็กไม่ได้เรียนต่อ เพศหญิงที่บิดามีอาชีพเกษตรกรรม ($\bar{x} = 29.863$) และเด็กไม่ได้เรียนต่อ เพศชาย ที่บิดามีอาชีพเกษตรกรรม ($\bar{x} = 29.159$) มีความต้องการด้านครอบครัวสูงกว่า เด็กไม่ได้เรียนต่อเพศชายที่บิดามีอาชีพรับจ้าง ($\bar{x} = 25.722$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 23)

3.4.3 ด้านการคบเพื่อน เด็กไม่ได้เรียนต่อที่มีเพศต่างกันและอาชีพของบิดาต่างกัน มีความต้องการไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 24)

3.4.4 ด้านการเข้าสังคม เด็กไม่ได้เรียนต่อที่มีเพศต่างกันและอาชีพของบิดาต่างกัน มีความต้องการไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 25)

4. ปัญหาและความต้องการของเด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และไม่ได้เรียนต่อที่มีงานทำแล้วและยังไม่ม้งานทำ

4.1 เด็กที่มีงานทำแล้ว พบว่า มีงานทำจำนวน 162 คน แบ่งออกเป็นเพศชาย ร้อยละ 45.06 และเพศหญิง ร้อยละ 54.94 งานที่ทำแบ่งออกเป็น

(1) อาชีพรับจ้าง มีร้อยละ 62.96 แบ่งออกเป็นเพศชาย ร้อยละ 29.63 และเพศหญิง ร้อยละ 33.33 อาชีพรับจ้างนี้ ประกอบไปด้วย อาชีพกรีดยาง เก็บยาง ก่อสร้าง รับจ้างทั่วไป ลูกจ้าง เลี้ยงวัว พนักงานปั๊ม ซ่อมจักรยานยนต์ และคนงานโรงงาน ไอศกรีม

(2) อาชีพเกษตรกรกรรม มีร้อยละ 17.90 แบ่งออกเป็นเพศชาย ร้อยละ 0.49 และเพศหญิง ร้อยละ 7.41

(3) อาชีพค้าขาย มีร้อยละ 8.64 แบ่งออกเป็นเพศชาย ร้อยละ 0.62 และเพศหญิง ร้อยละ 8.02

(4) ช่วยงานพ่อแม่ มีร้อยละ 4.94 แบ่งออกเป็นเพศชาย ร้อยละ 3.09 และเพศหญิง ร้อยละ 1.85 (ตารางที่ 26)

4.1.1 ปัญหาด้านลักษณะงานที่ทำและรายได้ จำแนกตามเพศและระยะเวลาที่จบการศึกษาไปแล้ว (ตารางที่ 27) จะพบว่า เพศชายที่จบการศึกษาไปแล้วไม่ถึงปี มีคะแนนปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง 1 ข้อ คือ งานที่ทำอยู่ ไม่มีโอกาสก้าวหน้า เพศชายที่จบการศึกษาไปแล้ว 1 ปี มีคะแนนปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ คือ งานที่ทำอยู่ ใช้ความสามารถได้ไม่เต็มที่ ไม่มีโอกาสก้าวหน้า เป็นงานที่ไม่แน่นอน รายได้น้อยไม่พอใช้ ไม่ชอบงานที่กำลังทำอยู่ และความรู้ที่ได้รับจากโรงเรียนไม่ช่วยในการทำงาน ส่วนเพศชายที่จบการศึกษาไปแล้ว 2 ปี มีคะแนนปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ คือ ไม่มีโอกาสก้าวหน้า เป็นงานไม่แน่นอน รายได้น้อยไม่พอใช้ ไม่ชอบงานที่กำลังทำอยู่ และความรู้ที่ได้รับจากโรงเรียนไม่ช่วยในการทำงาน ส่วนข้อที่เหลือมีคะแนนปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ทั้ง 3 กลุ่ม

สำหรับเพศหญิงที่จบการศึกษาไปแล้ว ไม่ถึงปี มีคะแนนปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ เพศหญิง ที่จบการศึกษาไปแล้ว 1 ปี มีคะแนนปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 1

ข้อ คือ งานที่ทำนั้นไม่มีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง และเพศหญิงที่จบการศึกษาไปแล้ว 2 ปี มีคะแนนปัญหาในระดับปานกลาง 5 ข้อ คือ งานที่ทำนั้น ไม่มีโอกาสก้าวหน้า ไม่มีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง รายได้น้อยไม่พอใช้ ไม่ชอบงานที่กำลังทำอยู่ ความรู้ที่ได้รับจากโรงเรียนไม่ช่วยในการทำงาน และมีคะแนนปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ คือ การทะเลาะเบาะแว้งกับเพื่อนร่วมงาน ส่วนที่เหลือ มีคะแนนในระดับน้อยทุกข้อ ทั้ง 2 กลุ่ม

4.1.2 ความต้องการด้านลักษณะงานที่ทำและรายได้ (ตารางที่ 28)
พบว่า เพศชาย ที่จบการศึกษาไปแล้ว ไม่ถึงปี มีคะแนนความต้องการอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ คือ ต้องการงานที่ส่งเสริมให้มีสุขภาพดีขึ้น มีความแน่นอน ทำได้ตลอดไปและต้องการความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำอยู่เพื่อทำงานให้ดีขึ้น เพศชาย ที่จบการศึกษาไปแล้ว 1 ปี มีคะแนนความต้องการในระดับมาก 8 ข้อ คือ ต้องการงานที่ส่งเสริมให้มีสุขภาพดีขึ้น ใช้ความสามารถได้เต็มที่ มีรายได้เหมาะสมพอใช้ มีโอกาสก้าวหน้า ต้องการความรู้ด้าน วิธีการทำงานที่ถูกต้อง การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงาน และความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำอยู่ เพื่อทำงานให้ดีขึ้น ส่วนเพศชายที่จบการศึกษาไปแล้ว 2 ปี มีความต้องการอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ ต้องการงานที่มีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง ส่วนข้อที่เหลือทุกข้อมีคะแนนความต้องการอยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่ม

สำหรับเพศหญิงที่จบการศึกษาไปแล้วไม่ถึงปี มีคะแนนความต้องการอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ คือ ต้องการงานที่ส่งเสริมให้มีสุขภาพดีขึ้น ใช้ความสามารถได้เต็มที่ มีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง มีความแน่นอน ทำได้ตลอดไป มีรายได้เหมาะสมพอใช้ ต้องการความรู้ด้านวิธีการทำงานที่ถูกต้อง การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงาน ความรู้และการฝึกทักษะวิชาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ และความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำอยู่ เพื่อทำงานให้ดีขึ้น เพศหญิง ที่จบการศึกษาไปแล้ว 1 ปี มีคะแนน ต้องการอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ คือ ต้องการงานที่ใช้ความสามารถได้เต็มที่ มีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง ต้องการความรู้ด้านวิธีการทำงานที่ถูกต้อง การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงาน และความรู้ด้านการฝึกวิชาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ และเพศหญิงที่จบการศึกษาไปแล้ว 2 ปี มีคะแนนความต้องการอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ คือ ต้องการงานที่ส่งเสริมให้มีสุขภาพดีขึ้นใช้ความสามารถได้เต็มที่ มีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง ต้องการความรู้เกี่ยวกับวิธีการทำงานที่ถูกต้อง และการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงาน ส่วนข้อที่เหลือมีคะแนนความต้องการในระดับปานกลางทุกข้อในทุกกลุ่ม

เพศหญิง ที่จบการศึกษาไปแล้วไม่ถึงปี ต้องการทำงานด้านวิชาชีพมากที่สุดคือ ร้อยละ 38.63 รองลงมา คือ งานรับจ้าง ร้อยละ 15.91 งานเกษตรกรรม และงานอะไรก็ได้ ร้อยละ 6.82 เท่ากัน งานรับราชการ ร้อยละ 4.55 ค่าขาย ร้อยละ 2.27 เพศหญิงที่จบการศึกษาไปแล้ว 1 ปี ต้องการทำงานด้านวิชาชีพมากที่สุด คือ มีจำนวนร้อยละ 27.78 รองลงมาคือ งานค้าขาย ร้อยละ 22.22 งานเกษตรกรรม รับราชการ และงานอะไรก็ได้ ร้อยละ 11.11 เท่ากัน เพศหญิงที่จบการศึกษาไปแล้ว 1 ปี ต้องการทำงานด้านวิชาชีพมากที่สุด เช่นกันคือ มีจำนวน ร้อยละ 18.18 รองลงมาคือ งานค้าขาย และงานอะไรก็ได้ มีร้อยละ 12.12 เท่ากัน งานรับจ้าง และรับราชการมีร้อยละ 6.06 เท่ากัน และงานเกษตรกรรม ร้อยละ 3.03

4.2.3 สาเหตุที่ยังไม่ทำงาน (ตารางที่ 31) พบว่าเพศชายทั้ง 3 กลุ่มไม่ทำงานด้วยสาเหตุเดียวกันคือ หางานทำไม่ได้ มากที่สุด และต้องช่วยงานพ่อแม่เป็นอันดับต่อมา ดังมีค่าร้อยละตามลำดับ คือ 58.82 และ 11.77, 83.33 และ 16.67 และ 79.16 และ 4.17 โดยมีสาเหตุที่หางานทำไม่ได้ คือ ไม่มีงานให้ทำ ยังเด็กเกินไป ความรู้น้อยเกินไป และไม่มีความรู้เกี่ยวกับงานที่จะทำ ส่วนเพศหญิง ทั้ง 3 กลุ่ม ไม่ได้ทำงานด้วยสาเหตุเดียวกัน คือ หางานทำไม่ได้มากที่สุด โดยเพศหญิงที่จบการศึกษาไปแล้วไม่ถึงปี มีสาเหตุใหญ่คือ หางานทำไม่ได้ ร้อยละ 68.18 รองลงมาคือ อยากรเรียนมากกว่าและไม่มีทุน จำนวนร้อยละ 9.09 และช่วยงานพ่อแม่ร้อยละ 6.82 เพศหญิงที่จบการศึกษาไปแล้ว 1 ปี มีสาเหตุใหญ่คือ หางานทำไม่ได้ มีจำนวนร้อยละ 38.89 รองลงมาคือ ช่วยงานพ่อแม่ ร้อยละ 33.33 และอยากรเรียนมากกว่า ร้อยละ 11.11 ส่วนเพศหญิงที่จบการศึกษาไปแล้ว 2 ปี มีสาเหตุใหญ่คือ หางานทำไม่ได้มีจำนวนร้อยละ 60.61 รองลงมาคือ ช่วยงานพ่อแม่ อยากรเรียนมากกว่า และไม่มีทุน ร้อยละ 12.12 เท่ากัน และสาเหตุที่หางานทำไม่ได้ของทั้ง 3 กลุ่ม ก็เนื่องมาจากไม่มีงานทำยังเด็กเกินไป ความรู้น้อยเกินไป และไม่มีความรู้เกี่ยวกับงานที่จะทำ

4.2.4 ความช่วยเหลือเป็นพิเศษ (ตารางที่ 32) พบว่า เพศชาย ที่จบการศึกษาไปแล้ว ไม่ถึงปี ต้องการความช่วยเหลือด้านวิชาชีพ มากที่สุด จำนวนร้อยละ 41.18 รองลงมาคือ ด้านการศึกษาต่อ ร้อยละ 29.41 ด้านการมีงานทำและด้านส่วนตัว ร้อยละ 17.65 เท่ากัน เพศชายที่จบการศึกษาไปแล้ว 1 ปี ต้องการความช่วยเหลือ ด้านการมีงานทำมากที่สุด มี

จำนวนร้อยละ 58.33 รองลงมาคือ ด้านการศึกษาต่อ ร้อยละ 41.67 และด้านครอบครัว ร้อยละ 8.33 และเพศชาย ที่จบการศึกษาไปแล้ว 2 ปี ต้องการความช่วยเหลือด้านการทำงานมากที่สุด มีจำนวนร้อยละ 58.33 รองลงมาคือ ด้านการศึกษาต่อ ร้อยละ 37.50 และด้านวิชาชีพ กับด้านครอบครัว ร้อยละ 4.17 เท่ากัน

ส่วนเพศหญิง ที่จบการศึกษาไปแล้วไม่ถึงปี ต้องการความช่วยเหลือด้านการศึกษาต่อมากที่สุด มีจำนวนร้อยละ 34.09 รองลงมาคือ ด้านการทำงาน ร้อยละ 22.73 ด้านวิชาชีพ ร้อยละ 9.09 ด้านส่วนตัว ร้อยละ 6.82 และด้านครอบครัว ร้อยละ 2.27 เพศหญิงที่จบการศึกษาไปแล้ว 1 ปี ต้องการความช่วยเหลือด้านการทำงานมากที่สุด มีจำนวนร้อยละ 38.89 รองลงมา คือ ด้านการศึกษาต่อ ร้อยละ 27.78 ด้านครอบครัว ร้อยละ 22.22 ด้านวิชาชีพ ร้อยละ 11.11 และด้านศาสนา ร้อยละ 5.56 เพศหญิงที่จบการศึกษาไปแล้ว 2 ปี ต้องการความช่วยเหลือด้านการทำงานมากที่สุด เช่นกัน มีจำนวนร้อยละ 31.82 รองลงมาคือ ด้านการศึกษาต่อ ร้อยละ 27.27 ด้านส่วนตัว ร้อยละ 18.18 ด้านครอบครัว ร้อยละ 9.09 และด้านวิชาชีพ ร้อยละ 6.06

เมื่อพิจารณาถึงความต้องการหลักๆ ของเด็กที่ยังไม่ทำงานจะพบว่า ลักษณะงานที่ต้องการ คือ งานวิชาชีพ งานรับจ้าง งานเกษตรกรรม และงานอะไรก็ได้

ส่วนสาเหตุที่ไม่ทำงานนั้น เพราะหางานไม่ได้ด้วยเหตุผลต่าง ๆ กันซึ่งมีที่น่าสนใจคือ เพราะยังเด็กเกินไปและความรู้น้อยเกินไป สำหรับความช่วยเหลือเป็นพิเศษนั้น ต้องการความช่วยเหลือ ด้านการทำงาน ด้านการศึกษาต่อ และด้านวิชาชีพ เป็นสำคัญ

นอกจากนี้ ในส่วนของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเด็กที่จบชั้น ป.6 และไม่ได้เรียนต่อ มีดังนี้ ให้ทุกคนมีงานทำ ให้ทุกคนได้เรียนต่อสูง ๆ ให้ครูแนะแนวการศึกษาและการประกอบอาชีพ ให้ได้มีโอกาสเรียนต่อ ให้เด็กทุกคนได้เรียนและทำงานทำ ตั้งศูนย์เยาวชนช่วยเหลือ เด็กที่ขาดความอบอุ่นในครอบครัว และจัดหางานให้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องปัญหาและความต้องการของเด็กที่ไม่ได้เรียนต่อที่อยู่นอกเขตเทศบาล อำเภอสะเตกา จังหวัดสงขลา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. จากการศึกษาสถานภาพและข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า สาเหตุที่สำคัญที่เด็กไม่เรียนต่อก็คือ ไม่มีเงิน รองลงมาคือ อยากร่างานมากกว่า และ บิดามารดาไม่ให้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนปี 2520 โดยพบว่า เหตุผลที่เด็กและเยาวชนไม่เรียนต่อก็คือ ไม่มีทุนเรียนและต้องหาเลี้ยงชีพตนเอง และครอบครัว (กองนโยบายและแผนงานเยาวชน 2524 : 41) และกองแผนงาน สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า สาเหตุที่นักเรียนไม่เรียนต่อเพราะ สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว และผู้ปกครองไม่สนับสนุนส่งบุตรหลานให้เข้าเรียน (กองแผนงาน สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2527 : 2) ส่วน สงัด อุทรานันท์ ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่ไม่เรียนต่อมักจะเนื่องจากพ่อแม่ไม่มีทุน ไม่อาจส่งเสียให้เรียนต่อได้ และต้องการให้นักเรียนช่วยทำงาน (สงัด อุทรานันท์ 2513 : 138) จึงเห็นได้ว่า ปัญหาความยากจนและการขาดการสนับสนุนจากบิดามารดา ยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้เด็กไม่ได้เรียนต่อ

2. จากการศึกษาปัญหาและความต้องการของเด็กที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และไม่ได้เรียนต่อ พบว่า เด็กเหล่านี้ มีปัญหาด้านส่วนตัว ครอบครัว และการคบเพื่อน อยู่ในระดับน้อย และมีปัญหาด้านการเข้าสังคมอยู่ในระดับปานกลาง มีความต้องการด้านส่วนตัว การคบเพื่อน และการเข้าสังคม อยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการด้านครอบครัวอยู่ในระดับมาก ซึ่งสาเหตุที่เด็กไม่ได้เรียนต่อ มีปัญหาในด้านส่วนตัว ครอบครัว และการคบเพื่อน อยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะเด็กที่ไม่เรียนต่อ กลุ่มนี้ เป็นเด็กที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบท ซึ่งลักษณะของครอบครัวในชนบทไทย จะมีความผูกพันกันใกล้ชิดกันระหว่างบุคคลในครอบครัวและเพื่อนบ้าน ผู้คนในชุมชนโดยจะมีความผูกพันว่าเป็นพวกเดียวกัน ดำรงชีวิตรวมกัน มีประเพณีและวัฒนธรรมเหมือน ๆ กัน มีความสนใจอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างที่คล้ายคลึงกัน อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากที่ได้มาอยู่รวมกันในบ้านหรือตำบลเดียวกัน (กรมอาชีวศึกษา 2527 : 5) และ จรัล พรหมมอย ได้กล่าวว่า การพักผ่อนหย่อนใจของคนชนบท ก็คือการมีกิจกรรมสังสรรค์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว และเพื่อนบ้าน ส่วนการละเล่นพื้นบ้าน เช่น เตะ ตีจับ ลิงชิงหลัก มอญซ่อนผ้า ชักเย่อ ก็มีข้อสังเกตว่า ลักษณะของการละเล่นพื้นบ้านจะเป็นกลุ่มก้อน ซึ่งต้องประกอบด้วยคน 2 คนขึ้นไป จึงจะเล่นได้ (จรัล พรหมมอย 2526 : 93-96) โอกาสการสร้างความสัมพันธ์จึงมีมาก โดยเฉพาะอำเภอสระเคา เป็นอำเภอยาวแค้นซึ่งประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพ ทำสวนยางพารา ทำนา ทำไร่ ซึ่งลักษณะของการทำงานเป็นงานที่สามารถทำร่วมกันได้ทั้งครอบครัว ความใกล้ชิดจึงมีมากทำให้มี

โอกาสพูดคุยและทำความเข้าใจกันได้ง่าย จึงทำให้ปัญหาในด้านส่วนตัวและครอบครัวมีน้อย ในขณะเดียวกัน เพื่อนฝูงที่มีอยู่มากก็มักเป็นเพื่อนที่อยู่ในพื้นที่เดียวกัน เด็บโตมาด้วยกัน ความเข้าใจและความอะลุ่มอล่วยต่อกันจึงมีสูง โดยเฉพาะสังคมชนบทซึ่งเป็นสังคมเกษตรกรรมที่มีความรักพวกรักพ้องสูง ดังจะเห็นได้ว่า ในสังคมเกษตรกรรมนั้น ความสัมพันธ์ส่วนตัวมีความสำคัญมากในการพิจารณาให้คนเข้าทำงาน หรือ มอบหมายงานโดยผู้เป็นญาติ หรือผู้ที่รู้จักมักคุ้นกัน จะได้รับพิจารณายิ่งกว่าผู้ที่ไม่คุ้นเคย แม้ว่าจะมีคุณวุฒิสูงกว่าก็ตาม (อดุลย์ ตันประยูร 2523 : 91) นอกจากนี้ระดับการศึกษาของบิดาของเด็กกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้น ป.4 หรือสูงกว่า จึงอาจมีความเข้าใจและอะลุ่มอล่วยกับบุตรมากขึ้น

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับรายงานการวิจัยเรื่อง ค่านิยมและความคาดหวังของเยาวชนไทย ซึ่งพบว่า โดยทั่วไปเยาวชน มีความพอใจในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ต่อสภาพการศึกษา สภาพครอบครัวและชีวิตของตนเองในปัจจุบัน (ประสาร มาลากุล 2523 : บทคัดย่อ) จึงแสดงได้ว่า เยาวชนมีปัญหาค่อนข้างน้อยในเรื่องสภาพการศึกษา สภาพครอบครัว และชีวิตของตนเองในปัจจุบัน

ส่วนด้านการเข้าสังคม เด็กที่ไม่เรียนต่อ มีปัญหาสูงกว่า ทั้ง 3 ด้าน ที่กล่าวมาแล้ว คือ มีปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจากการรักพวพ้อง และถิ่นฐานสูง จึงทำให้การเข้าสังคมมีปัญหาคิด เพราะคุ้นเคยกับการอยู่เฉพาะในพื้นที่ของตนเอง และกลุ่มบุคคลที่ตนเองคุ้นเคย ประกอบกับสภาพของการทำงาน ซึ่งอยู่ในไร่ ในสวน โดยเฉพาะอาชีพรับจ้างกรีดยางพารานั้น ผู้รับจ้างจะอาศัยอยู่ในสวนของนายจ้าง และจะออกมาในตลาดเพื่อขายยางและซื้ออาหารเครื่องดื่ม เครื่องใช้ ในวันตลาดนัด ซึ่งมีอาทิตย์ละ 2 วัน คือ วันพุธ กับ วันพฤหัสบดี ทำให้ กลุ่มเด็กเหล่านี้ มีโอกาสสัมพันธ์กับ สังคมภายนอกน้อยและมีอาการเขินอาย เมื่อออกจากบ้านหรือต้องพูดคุยกับบุคคลแปลกหน้า นอกจากนี้ ลักษณะโดยทั่วไปของชาวชนบทนั้นชีวิตส่วนตัวไม่ค่อยจะมีความเชื่อมั่น มีนิสัยขี้อายไม่กล้าแสดงตัว หรือแสดงความคิดเห็น กลัวจะขายหน้า กลัวคนอื่นจะติฉินนินทา และเชื่อทุกอย่างตามประเพณี (กระทรวงศึกษาธิการ 2527 : 14) ลักษณะเหล่านี้จึงอาจเป็นเหตุทำให้มีปัญหาในการเข้าสังคมมากขึ้น

สำหรับด้านความต้องการนั้นเด็กไม่ได้เรียนต่อมี ความต้องการด้านส่วนตัว การคบเพื่อน การเข้าสังคม อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะ ปัญหาของเด็กกลุ่มนี้ ในด้านส่วนตัว

การคบเพื่อน มีอยู่ระดับน้อย การเข้าสังคมมีอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า สภาพต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก ไม่ได้ทำให้เด็กเหล่านี้รู้สึกเบื่อครอมน หรือเป็นปัญหามากนัก ความต้องการจึงมีในระดับปานกลาง หรืออาจเป็นเพราะเด็กกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่เป็นลูกของ เกษตรกร และลูกจ้าง ซึ่งมีชีวิตผูกพันกับอาชีพของบิดา มารดา ประกอบกับระดับการศึกษาที่ไม่สูงมากนัก ทำให้เด็กเหล่านี้รู้สึกว่า งานของตนเองก็คือ งานที่พ่อแม่ทำอยู่ จึงไม่รู้สึกกระตือรือร้น หรือคิดขยายชีวิตความเป็นอยู่ แต่พอใจและยอมรับกับสภาพของตนเอง ซึ่งส่งผลให้ความต้องการด้านเหล่านี้มีอยู่ในระดับปานกลาง ดังพบในงานวิจัยครั้งนี้ถึงอาชีพของเด็กที่ทำงานแล้ว และงานที่ต้องการ ของเด็กที่ยังไม่ทำงานทำ ส่วนใหญ่ก็คือ งานรับจ้าง และเกษตรกรรม นั่นเอง

ส่วนความต้องการด้านครอบครัวนั้น มีความต้องการอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากความผูกพันต่อครอบครัว ซึ่งมีอยู่สูงในชุมชนชนบท ดังได้กล่าวมาแล้ว ประกอบกับวัยของกลุ่มเด็กทั้งหมด จะอยู่ในช่วงของวัยรุ่น ที่จะต้องประสบกับความเปลี่ยนแปลงหลายอย่างทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจของตนเองและสังคมรอบข้าง ครอบครัวจึงเป็นแหล่งที่วัยรุ่นต้องการให้ความเข้าใจและสนับสนุนให้ตัวเองได้เกิดพัฒนาการหรือการเรียนรู้ที่ดี เพราะแม้ว่าวัยรุ่นจะต้องการอิสรภาพจากครอบครัว แต่ก็ยังคงต้องการความรักความช่วยเหลือจากบิดามารดาและผู้ปกครองอยู่ตลอดเวลา ฉะนั้น บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง จึงเป็นบุคคลที่สำคัญมากในการที่จะอบรมดูแลและให้คำแนะนำ อันจะช่วยไม่ให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ โดยสิ่งสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้เด็กมีความมั่นใจ และมีแบบอย่างที่ดีอันควรมีคือปฏิบัติก็คือ ความรักและความอบอุ่นจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครองนั่นเอง (ฉลองรัฐ อินทรีย์ และเพื่อน 2527 : 4-5) และส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะลักษณะของสังคมไทย ไม่นิยมแสดงความรักลูกอย่างออกหน้าออกตา หรือในสังคมของอำเภอสะเตาเอง บิดามารดาของเด็กที่ไม่ได้เรียนต่อ ส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกรรม และรับจ้าง อันเป็นอาชีพที่ต้องใช้แรงงาน ดังนั้น ความอ่อนโยน นุ่มนวล หรือการแสดงออกต่าง ๆ จึงอาจมีน้อย ซึ่งเด็กอาจจะเข้าใจสภาพของพ่อแม่ จึงคิดว่าสิ่งนี้มีไขปัญหามากนัก แต่ขณะเดียวกัน ความรักความอบอุ่นและชีวิตความเป็นอยู่ที่ดียังคงเป็นความปรารถนาของคนทุกคน เด็กจึงต้องการให้พ่อแม่เอาใจใส่ดูแลตัวเองและครอบครัวให้มากขึ้น ความต้องการด้านครอบครัว จึงอยู่ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบปัญหาด้านต่าง ๆ ของเด็กไม่ได้เรียนต่อ จำแนกตามเพศ และระยะเวลาที่จบการศึกษาไปแล้ว พบว่า ในด้านส่วนตัว และด้านครอบครัวนั้น เด็กไม่ได้เรียนต่อที่มีเพศต่างกันและระยะเวลาที่จบการศึกษาไปแล้วต่างกัน มีปัญหาไม่แตกต่างกัน แต่ในด้านการคบเพื่อนและการเข้าสังคม เด็กไม่ได้เรียนต่อที่มีเพศต่างกันและระยะเวลาที่จบการศึกษาไปแล้วต่างกัน มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 2 ด้าน โดยเด็กไม่ได้เรียนต่อเพศหญิงที่จบการศึกษาไปแล้ว 2 ปี มีปัญหาด้านการคบเพื่อนและการเข้าสังคมสูงกว่า เด็กไม่ได้เรียนต่อเพศหญิงที่จบการศึกษาไปแล้วไม่ถึงปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 2 ด้านเช่นกัน แสดงว่า ในด้านส่วนตัว และด้านครอบครัว เพศและระยะเวลาที่จบการศึกษาไปแล้วไม่มีอิทธิพลต่อปัญหาที่เกิดขึ้น อาจเป็นเพราะว่า เด็กไม่ได้เรียนต่อ กลุ่มนี้มีอายุอยู่ในวัยใกล้เคียงกัน คือ อยู่ในระยะของวัยรุ่นเหมือนกัน ซึ่งวัยรุ่นที่มีอายุรุ่นเดียวกัน จะมีความสนใจและมีอุดมคติคล้ายคลึงกัน มักจะรวมกันเป็นกลุ่มและมีความรู้สึกว่าการคบเพื่อนเป็นเรื่องสำคัญมาก เมื่อมีปัญหาจะหันเข้ามาปรึกษาปรึกษากับกลุ่มเพื่อนมากกว่าบิดามารดาหรือผู้ปกครอง เพราะความเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์นั้น ได้ส่งผลให้เกิดความวิตกกังวลท้อแท้ และไม่เชื่อมั่นในตัวเอง จึงต้องแสวงหาเพื่อนรุ่นเดียวกัน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ภาวะจิตใจเช่นเดียวกัน มีปัญหาและความสนใจตรงกัน (นวลละออ สุภาพล 2523 : 39) จึงอาจทำให้เกิดการถ่ายเทปัญหา และการรับรู้ที่ไม่ต่างกัน นอกจากนี้เด็กกลุ่มนี้ ยังมีสภาพที่ไม่แตกต่างกันคือ ไม่ได้เรียนต่อเหมือนกัน และสาเหตุที่เด็กไม่ได้เรียนต่อก็คล้ายคลึงกัน คือ ไม่มีเงิน ต้องทำงานและพ่อแม่ไม่ให้เรียน ซึ่งการศึกษาเรื่องความเห็นเกี่ยวกับตัวเองของกลุ่มนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีความสามารถคล้ายคลึงกันกับนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มที่มีความสามารถต่างกัน ปรากฏว่า ไม่ว่าจะอยู่ในกลุ่มใด นักเรียนจะรายงานความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองไม่แตกต่างกันทั้งชายและหญิง (ไคลสัน Dyson 1967 : 403-405) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า โดยธรรมชาติแล้ว เพศหญิงและเพศชาย ไม่มีความแตกต่างกันทางสติปัญญาและสมอง แต่สาเหตุที่ทำให้มีความแตกต่างกันเป็นผลมาจากการศึกษา อบรม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันต่างหาก ("สตรีแยกภาวะสังคมไว้ครั้งหนึ่ง" 2518 : 2-3) แต่ผลงานวิจัยครั้งนี้ คัดค้านกับงานวิจัยของคาเพลน ซึ่งพบว่า เด็กหญิงมีปัญหาความคับข้องใจ และการปรับตัวมากกว่าเด็กชาย (kaplan 1959 : 293) และงานวิจัยของ เคคการ เรื่อง การปรับตัวและการยอมรับตนเองระหว่างเด็กหญิงและเด็กชาย พบว่า เด็กหญิงมีการปรับตัวและการยอมรับตัวเองดีกว่าเด็กชาย (kakkar 1958 : 153)

อย่างไรก็ตามสภาพสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมได้ส่งผลถึงวิถีการดำเนินชีวิตและค่านิยมในสังคม เป็นเหตุให้บทบาทและความคาดหวัง ของสังคมที่มีต่อเพศชายและเพศหญิงได้เปลี่ยนแปลงไป เพศชาย และเพศหญิง มีโอกาสได้รับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยเท่าเทียมกัน จึงอาจส่งผลให้มีปัญหาไม่แตกต่างกันระหว่าง เพศชาย และเพศหญิง ส่วนการที่ระยะเวลาที่จบการศึกษาไปแล้ว ไม่มีอิทธิพลต่อปัญหาด้านส่วนตัวและครอบครัวนั้นอาจเป็นเพราะสาเหตุที่ออกจากโรงเรียนไม่แตกต่างกันมากนัก โดยมีปัญหาหลัก คือ ความยากจน และต้องทำงานเพื่อช่วยเหลือครอบครัว ฉะนั้นปัญหาเฉพาะหน้าอันดับแรกก็คือ การทำงานเพื่อช่วยเหลือครอบครัว ซึ่งลักษณะงานที่ทำ ก็มักจะไม่แตกต่างกัน คือ จะมีอาชีพ รับจ้างกรีดยาง เก็บยาง ทำไร่ ทำนา และทำสวน ซึ่งเป็นอาชีพดั้งเดิมของพ่อแม่ จึงทำให้สังคมที่เข้าไปอยู่ ไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ไม่ว่าจะจบมากี่ปี ก็จะมีอาชีพเหมือนกัน เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภอสะเตา ก็คือ พื้นที่ด้านเกษตรกรรม ทำสวนยางพารา ทำไร่ ทำนา และทำสวน (สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสะเตา 2529 : 3) นอกจากนี้ยังอาจเนื่องมาจากที่ระยะเวลาที่จบการศึกษาไปแล้ว ไม่ต่างกันมากนัก กลุ่มเด็กยังอยู่ในช่วงของวัยรุ่นเหมือนกัน ฉะนั้น จากสภาพแวดล้อมเดียวกันและระยะเวลาที่จบการศึกษาไปแล้วที่ไม่ต่างกันมากนัก จึงอาจทำให้มีปัญหาไม่แตกต่างกันได้

ส่วนปัญหาด้านการคบเพื่อนและการเข้าสังคม พบว่า เด็กไม่ได้เรียนต่อเพศหญิงที่จบการศึกษาไปแล้ว 2 ปี มีปัญหาสูงกว่า เด็กไม่ได้เรียนต่อเพศหญิงที่จบการศึกษาไปแล้วไม่ถึงปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจอธิบายได้ดังนี้ กลุ่มเพศหญิงที่จบการศึกษาไปแล้ว 2 ปี จะมีอายุตั้งแต่ 13 - 17 ปี ซึ่งเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นตอนปลาย ในขณะที่กลุ่มเพศหญิงที่จบการศึกษาไปแล้วไม่ถึงปี จะมีอายุตั้งแต่ 11 - 15 ปี นับเป็นช่วงของวัยรุ่นตอนต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์ ซึ่งพบว่า เด็กวัยรุ่นหญิงตอนปลาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในลักษณะที่เกี่ยวกับความสุขและความพอใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 (จุไรรัตน์ เปรมมัยชูเกียรติ 2522 : 44) โดยเด็กวัยรุ่นหญิงตอนต้นมีแนวโน้มที่จะคิดว่าตนมีความสุข และความพอใจในระดับสูงกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงตอนปลาย ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากวัยแล้ว เด็กวัยรุ่นหญิงตอนต้นเพิ่งผ่านพ้นวัยเด็กมาไม่นาน ยังมีลักษณะบางอย่างที่คาบเกี่ยวกับลักษณะที่ปรากฏในวัยเด็ก เป็นต้นว่าชอบการอยู่รวมกันเป็นหมู่คณะ มีความสนใจในการเล่นต่าง ๆ มีอารมณ์สนุกสนานอยู่เสมอ มีความคล่องแคล่วในการโต้ตอบ

กับผู้อื่น ยังไม่มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับสภาพและอนาคตของตนเอง ฉะนั้น เด็กวัยรุ่นหญิงตอนต้น จึงมีปัญหาน้อยในการคบเพื่อนและเข้าสังคม ในขณะที่ เด็กวัยรุ่นหญิงตอนปลาย มีความต้องการ เป็นอิสระทางอารมณ์ สังคม เศรษฐกิจ ความรู้ และความคิดเห็น ต้องการที่จะหลุดพ้นจากการที่ จะพึ่งพาผู้ใหญ่ มีความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลขึ้น มีแนวโน้มที่จะคิดถึงอนาคตของตนเอง มีความต้องการ ความสัมพันธ์ที่ผลมาก จึงทำให้เกิดความวิตกกังวล มีอารมณ์เครียดและเห็นว่าตนเองยังไม่ดีพอ ต้องปรับปรุงแก้ไข ดังพบว่า เด็กวัยรุ่นตอนปลายนั้น พิจารณาตัวเองลึกซึ้งกว่า เด็กวัยรุ่นตอนต้น และต้องพยายามปรับตัวให้ เข้ากับความมุ่งหวังและค่านิยมของสังคมอีกด้วย (สเตรง Strang 1977 : 67-108) ซึ่งสนับสนุนคำกล่าวของคาร์ริสันที่ว่า เด็กวัยรุ่นตอนต้นเป็นเด็กที่มีความสุขและความ พพอใจสูงกว่าเด็กวัยรุ่นตอนปลาย การแสดงความสุขและความพอใจนี้ เด็กวัยรุ่นหญิงตอนต้นจะแสดง ออกทั้งทางร่างกาย อารมณ์ และสังคมเป็นส่วนกัน โดยจะสร้างสภาพการณ์แวดล้อมตาม ความสุขและความพอใจของตน (Garrison 1965 : 26)

นอกจากนี้กลุ่มเด็กเพศหญิง ที่จบการศึกษาไปแล้ว 2 ปี นับเป็นวัยที่ภาวะ ทางร่างกายเจริญเติบโตเต็มที่ มีภาระรับผิดชอบมากขึ้น เริ่มคิดถึงการสร้างครอบครัวและมีการ เข้าสู่อสังคมนางกว้างขึ้น เด็กกลุ่มนี้จะเริ่มศึกษาบทบาทของบิดามารดาที่วางตัวต่อกัน และสนใจ บทบาทของความเป็นเพื่อนที่ตัวเองและเพื่อนปฏิบัติต่อกันในกลุ่ม มีสถานะเท่าเทียมกับผู้ใหญ่มากขึ้น ดังนั้น เพื่อน และสังคม จึงเป็นสิ่งที่มามีอิทธิพลและสำคัญต่อกลุ่มเพศหญิงที่จบการศึกษาไปแล้ว 2 ปี มากกว่าเพศหญิงที่จบการศึกษาไปแล้วไม่ถึงปี เพราะเพื่อนและสังคมสำหรับเพศหญิงที่จบการศึกษา ไปแล้ว 2 ปี มีความหมายต่อการปรับตัวและปรับบทบาทที่จะพัฒนาไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่โดยตรงนั้น เอง

4. การเปรียบเทียบความต้องการด้านต่าง ๆ ของเด็กไม่ได้เรียนต่อ จำแนก ตามเพศและระยะเวลาที่จบการศึกษาไปแล้ว พบว่า

ด้านส่วนตัว เด็กไม่ได้เรียนต่อที่มีเพศต่างกันและระยะเวลาที่จบการศึกษา ไปแล้วต่างกัน มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ เด็กไม่ ได้เรียนต่อที่จบการศึกษาไปแล้วไม่ถึงปี มีความต้องการสูงกว่าเด็กไม่ได้เรียนต่อที่จบการศึกษาไป แล้ว 1 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่า เด็กที่จบการศึกษาไปแล้วไม่ ถึงปี เป็นช่วงที่ร่างกายเริ่มเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัยรุ่น เป็นช่วงที่สังคมเริ่มมีอิทธิพลต่อตัว เด็กมากขึ้น

บทบาทและความคาดหวังของครอบครัว หรือสังคมที่มีต่อเด็ก เริ่มเปลี่ยนไปในแง่ที่ต้องมีความรับผิดชอบ และเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น เพราะถือว่าเรียนจบแล้ว ความอะลุ่มอล่วยหรือความรู้สึกของผู้ปกครองที่ว่ายังเด็กอยู่จะเปลี่ยนไป ทำให้ต้องพึ่งตัวเองสูงขึ้น เพื่อนฝูงที่เคยมีในระหว่างเรียน จะเริ่มห่างเหินกัน จึงจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับชุมชนและเป็นคนของชุมชนมากขึ้น แต่วุฒิภาวะและความรับผิดชอบอาจจะไม่พร้อมเพียงพอ ส่งผลให้เกิดปัญหาที่ไม่รู้จะจัดการอย่างไรกับตัวเอง ในขณะที่เด็กที่จบการศึกษาไปแล้ว 1 ปี เริ่มยอมรับและสามารถปรับตัวกับสภาพที่เกิดขึ้นได้แล้ว ดังนั้นวุฒิภาวะและประสบการณ์ที่มีเพิ่มขึ้น จึงอาจเป็นเหตุให้เด็กสามารถหาทางออกให้ตัวเองได้ดีขึ้น

ด้านครอบครัว เด็กไม่ได้เรียนต่อที่มีเพศต่างกันและระยะเวลาที่จบการศึกษาไปแล้วต่างกัน มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ เด็กไม่ได้เรียนต่อเพศหญิง มีความต้องการสูงกว่า เด็กไม่ได้เรียนต่อเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจอธิบายได้ว่า เพศหญิงในสังคมไทย โดยเฉพาะในสังคมชนบท ได้รับความอับอายและถูกคาดหวังว่า จะต้องเป็น "แม่ศรีเรือน" เป็นคนดูแลสภาพความเป็นอยู่ในบ้าน โดยเฉพาะหน้าที่เลี้ยงน่อง กวาดบ้าน ภู่าน ตักน้ำ ทำกับข้าว เป็นหน้าที่ของลูกสาว (กรมวิชาการ 2521 : 46) ความผูกพันและความรับผิดชอบต่อครอบครัวจึงมีสูง และในขณะที่ผู้หญิงมีหน้าที่ดูแลบ้าน ผู้ชายจะมีโอกาสออกสู่อสังคมนอกมากกว่า (จรัส พรหมคำตัน 2514 : 38) เมื่อประกอบกับช่วงของวัยที่เริ่มให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อน และผู้ชายมีโอกาสจับกลุ่มกับเพื่อนมากกว่าจึงอาจทำให้ความผูกพัน และความต้องการด้านครอบครัวมีน้อยกว่าผู้หญิง ซึ่งถูกความรับผิดชอบและมาตรฐานของสังคมกำหนดไว้ว่าต้องอยู่กับเหยา ผ่ากับเรือน โดยเฉพาะคุณลักษณะบางประการของผู้หญิง คือ มีความกลัว กังวลใจ และแสดงการตื่นตกใจมากกว่าผู้ชายจึงอาจเป็นส่วนทำให้ผู้หญิงต้องการความอบอุ่นและมั่นใจจากครอบครัวมากกว่าเพศชาย

ด้านการคบเพื่อนและการเข้าสังคม เด็กไม่ได้เรียนต่อที่มีเพศต่างกันและระยะเวลาที่จบการศึกษาไปแล้วต่างกัน มีความต้องการไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องความต้องการที่สำคัญของนักเรียนไทยในชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งพบว่า นักเรียนชายและหญิงที่อยู่ในระดับชั้นต่างกัน ระดับอายุต่างกัน และอยู่ในเขตการศึกษาต่าง ๆ กัน ส่วนใหญ่มีความต้องการในด้านต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน (วรศักดิ์ เพียรชอบ และ สุจริต เพียรชอบ 2522 : 1) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อพิจารณาถึงวัยและสภาพแวดล้อมที่กลุ่มนี้อาศัยอยู่ ก็มีความเป็นไปได้สูงว่า

การรับรู้ถึงสภาพของตนเอง การต้องต่อสู้ดิ้นรนกับปัญหาที่มีความยากจน การอาศัยอยู่ในชุมชนชนบทเดียวกัน มีวัฒนธรรมค่านิยมที่คล้ายคลึงกัน ได้ส่งผลให้มีความต้องการที่ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ในการศึกษาเรื่องความสนใจของเด็กวัยรุ่นต่อปัญหาสุขภาพจิต พบว่า ปัญหาที่นักเรียนสนใจมากที่สุด คือ ปัญหาด้านการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และเด็กทุกระดับชั้นมีความอยากรู้อยากเห็นถึงปัญหาเรื่องการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน และมองพฤติกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนว่าเป็นปัญหาหรือไม่อย่างไร (ทวงมาลัย เริกสำราญ 2519 : 97-116) แสดงว่า นักเรียนต่างก็ให้ความสนใจกับการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม สังคม และเพื่อน จึงอาจเป็นเหตุให้ความต้องการไม่แตกต่างกัน เพราะมีความสนใจในสิ่งเดียวกันนั่นเอง

5. การเปรียบเทียบปัญหาด้านต่าง ๆ ของเด็กไม่ได้เรียนต่อ จำแนกตามเพศและอาชีพของบิดา พบว่า ในด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านการคบเพื่อน และด้านการเข้าสังคม เด็กไม่ได้เรียนต่อที่มีเพศต่างกัน และอาชีพของบิดาต่างกันมีปัญหาไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าบิดามารดาของเด็กไม่ได้เรียนต่อ ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้าง ซึ่งมีสภาพการทำงานที่ไม่แตกต่างกันนัก เพราะอาชีพรับจ้างในพื้นที่ส่วนใหญ่ก็คือ รับจ้างกรีดยาง เก็บยาง ทำไร่นาทำสวน ซึ่งอาศัยแรงงานจากเด็กได้ทั้งหมด ดังนั้น ผลการศึกษาเรื่องสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และสภาวะเกี่ยวกับตัวเด็กบางประการที่ทำให้เด็กไม่เข้าเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษาภาคบังคับของจังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี 2513 พบว่า ถ้าหากไม่มีเด็กช่วยทำงานแล้ว ผู้ปกครองของเด็กกลุ่มที่จะไม่เรียนต่อ จะประกอบอาชีพได้อย่างขลุกขลัก ซึ่งผู้ปกครองของเด็กกลุ่มนี้จะไม่เรียนต่อ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้าง (สังัด อุทรานันท์ 2513 : 143) แสดงให้เห็นว่า เด็กส่วนใหญ่เป็นผู้มีส่วนร่วมในการทำงานของบิดา อาชีพของบิดาจึงมีผลกระทบต่อเด็กในลักษณะที่คล้ายคลึง เป็นเหตุให้อาชีพของบิดามีผลต่อปัญหาด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

6. การเปรียบเทียบความต้องการด้านต่าง ๆ จำแนกตามเพศและอาชีพของบิดา พบว่า ในด้านส่วนตัว ด้านการคบเพื่อน และด้านการเข้าสังคม เด็กไม่ได้เรียนต่อที่มีเพศต่างกันและอาชีพของบิดาต่างกัน มีความต้องการไม่แตกต่างกัน แสดงว่า เพศและอาชีพของบิดาไม่มีอิทธิพลต่อความต้องการด้านส่วนตัว ด้านการคบเพื่อน และด้านการเข้าสังคม สอดคล้องกับรายงานการวิจัยเรื่อง ความต้องการที่สำคัญของนักเรียนไทยในชั้นมัธยมศึกษาซึ่งพบว่า ความต้องการของนักเรียนชายและหญิงในระดับมัธยมศึกษาที่บิดามารดา มีอาชีพ การศึกษา และรายได้ในระดับต่าง

กัน ส่วนใหญ่มีความต้องการในด้านต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน (วรศักดิ์ เพียรชอบ และสุจริต เพียรชอบ 2522 : 1) แสดงให้เห็นว่าในเรื่องของความต้อการ น่าจะเป็นสิ่งที่เกิดจากความรู้สึกของตัวเด็กเอง อันเนื่องมาจากพัฒนาการหรือสัญชาตญาณของมนุษย์ เพราะความต้อการบางอย่างนั้นมีมาตามธรรมชาติ หรือติดตามมาแต่กำเนิด (ฮอลล์และลินเซย์ Hall and Linsey 1970 : 515) เพศและอาชีพของบิดาจึงไม่มีผลให้เกิดความต้อการที่แตกต่างกัน

ส่วนด้านครอบครัว ปรากฏว่า เด็กไม่ได้เรียนต่อที่มีเพศต่างกันและอาชีพของบิดาต่างกัน มีความต้อการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ เด็กไม่ได้เรียนต่อเพศหญิงที่บิดามีอาชีพรับจ้าง เด็กไม่ได้เรียนต่อเพศหญิงและเพศชายที่บิดามีอาชีพเกษตรกรรมมีความต้อการด้านครอบครัวสูงกว่า เด็กไม่ได้เรียนต่อเพศชายที่บิดามีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจอธิบายได้ว่า

การที่เพศหญิง ซึ่งบิดามีอาชีพรับจ้าง มีความต้อการด้านครอบครัวสูงกว่าเพศชาย ที่บิดามีอาชีพรับจ้าง อาจเป็นเพราะ ในอาชีพรับจ้างนั้น มักมีการเคลื่อนย้ายที่อยู่บ่อย ๆ เด็กจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา แต่เนื่องจากเพศหญิงมีปัญหาคำความคับข้องใจและการปรับตัวมากกว่าเพศชาย (คาเพลน Kaplan 1959 : 293) โดยพบว่าเพศหญิงมีความกลัว กังวลใจและแสดงการตื่นตกใจมากกว่าเพศชาย (เทอร์แมน และ จอห์นสัน Terman & Johnson 1940 : 327-336) และในขณะที่เพศชายมีความเข้มแข็งและกล้าหาญมากกว่าเพศหญิงนั้น (เทอร์แมน และ มิลล์ Terman & Mill 1940 : 186-189) ยังพบว่า เพศชายมีความต้อการด้านสัมฤทธิ์ผล การพึ่งตนเอง การมีอำนาจเหนือผู้อื่นและความก้าวร้าวมากกว่าเพศหญิงอีกด้วย (เอ็ดเวิร์ด Edward 1969 : 9-10) จากความแตกต่างเหล่านี้เอง จึงอาจทำให้เพศหญิงที่บิดามีอาชีพรับจ้าง ต้อการความมั่นใจและความอบอุ่นจากครอบครัวมากกว่าเพศชายที่บิดามีอาชีพรับจ้าง

ส่วนเพศชายและเพศหญิงที่บิดามีอาชีพเกษตรกรรม มีความต้อการด้านครอบครัวสูงกว่ากลุ่มเพศชายที่บิดามีอาชีพรับจ้างนั้น อาจเป็นเพราะว่า ลักษณะของอาชีพเกษตรกรรม เป็นอาชีพที่อยู่กับที่ ฉะนั้นเพศหญิงและเพศชาย จึงมีบทบาทในการช่วยเหลือครอบครัวได้อย่างเท่าเทียมกัน และเนื่องจากสภาพของการทำเกษตร ซึ่งอยู่กับที่นี้เอง ทำให้โอกาสของเด็กที่จะออกไปสู่โลกภายนอก หรือชุมชนอื่นมีค่อนข้างจะน้อย ความผูกพันกับครอบครัว จึงมีสูง และเห็นความ

สำคัญของครอบครัวมากกว่า กลุ่มเพศชาย ที่บิดามีอาชีพรับจ้าง ซึ่งมีโอกาสเคลื่อนที่น้อย ๆ มีโอกาสในการปะทะสังสรรค์กับบุคคลอื่นมากขึ้น ความผูกพันกับครอบครัว จึงอาจน้อยลงหรือมีมากไม่เท่ากับกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม

7. ปัญหาและความต้องการของเด็กไม่ได้เรียนต่อ ที่ทำงานมาแล้วในด้านลักษณะงานที่ทำและรายได้ พบว่า ปัญหาที่มีอยู่ในระดับปานกลาง คือ งานที่ทำอยู่นั้น ทำให้สุขภาพไม่ดี ใช้ความสามารถได้ไม่เต็มที่ ไม่มีโอกาสก้าวหน้า ไม่มีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง เป็นงานที่ไม่แน่นอน รายได้น้อยไม่พอใช้ ไม่ชอบงานที่กำลังทำอยู่ และความรู้ที่ได้รับจากโรงเรียน ไม่ช่วยในการทำงาน ส่วนความต้องการด้านลักษณะงานที่ทำและรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการในระดับมากอยู่ 10 ข้อ คือ ต้องการงานที่ส่งเสริมให้สุขภาพดีขึ้น ใช้ความสามารถได้เต็มที่ มีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง มีความแน่นอน ทำได้ตลอดไป มีรายได้เหมาะสม พอใช้มีโอกาสนำหน้า ต้องการความรู้ด้านวิธีการทำงานที่ถูกต้อง การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงาน และความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำอยู่เพื่อทำงานให้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจริต เพียรชอบ ซึ่งพบว่า คุณลักษณะของเยาวชนไทยที่พึงปรารถนา ของเพศชาย ได้แก่การเป็นผู้ที่มีร่างกายแข็งแรง สุขภาพสมบูรณ์ มีกิริยาท่าทางกระฉับกระเฉงว่องไว เป็นผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี (สุจริต เพียรชอบ 2525 : 156) และงานวิจัยของ วรศักดิ์ เพียรชอบ และสุจริต เพียรชอบ ที่ว่านักเรียนไทยในระดับมัธยมต้องการเป็นผู้ที่แข็งแรง สุขภาพสมบูรณ์ ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ (วรศักดิ์ เพียรชอบ และ สุจริต เพียรชอบ 2522 : 236) ส่วนความต้องการอันสำคัญของเยาวชนอเมริกัน ซึ่งจัดทำโดยคณะกรรมการวางแผนนโยบายทางการศึกษา ข้อ 2 กล่าวไว้ว่า "เยาวชนต้องการที่จะมีสุขภาพสมบูรณ์และมีสมรรถภาพทางร่างกายที่ดี" (National Association of the United States 1944 : 225) และกองวางแผน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวถึงความต้องการของเยาวชนไทย 13 ประการ ไว้ในหนังสือ Current and Projected Secondary Education Program For Thailand ข้อที่ 1 ระบุไว้ว่า "เยาวชนต้องการที่จะพัฒนา และรักษาไว้ซึ่ง สุขภาพอันดี มีสมรรถภาพทางร่างกายสูง และมีสุขภาพจิตดี" (Educational Planning Office Ministry of Education 1966 : 55) ส่วนเพศหญิงมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เป็นผู้ที่แต่งกายสะอาดเรียบร้อย มีความสุภาพ กิริยามารยาทดี และมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส เบิกบาน

ส่วนคุณลักษณะด้านความคิดที่พึงปรารถนาของเยาวชนชาย ได้แก่ การเป็นผู้สามารถตัดสินใจได้ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การเป็นผู้มีความอยากรู้อยากเห็น ใคร่รู้ใคร่เรียน สามารถแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ ส่วนเยาวชนหญิง ได้แก่ การเป็นผู้ที่มีความสุรอบรอบคอบคิดอย่างมีเหตุมีผล คิดดีคิดชอบ การเป็นคนมองโลกในแง่ดี การเป็นผู้ที่มีความอยากรู้อยากเห็น ใคร่รู้ ใคร่เรียน สามารถแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ได้ (สุจริต เพียรชอบ 2525 : 156) ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของเด็กไม่ได้เรียนต่อ เกี่ยวกับลักษณะงานที่ทำการที่ต้องการงานที่ได้ใช้ความสามารถได้เต็มที่ มีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง มีโอกาสก้าวหน้าต้องการความรู้เกี่ยวกับวิธีการทำงานที่ถูกต้อง และความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำอยู่ เพื่อทำงานให้ดีขึ้น

นอกจากนี้คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ที่พึงปรารถนาของเยาวชนชายและหญิง ที่ตรงกันก็คือ การเป็นผู้ที่สามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้ ดังปรากฏว่า เด็กไม่ได้เรียนต่อต้องการความรู้เกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงานในระดับมาก

ปัญหาและความต้องการทั้งหมดที่กล่าวมาจึงแสดงให้เห็นว่า เด็กไม่ได้เรียนต่อเหล่านี้ ต่างก็ต้องการโอกาสในการพัฒนาตัวเองทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อการเพิ่มพูนประสิทธิภาพของตัวเอง ฉะนั้นในการให้บริการเพิ่มเติมต่าง ๆ จึงควรคำนึงด้วยว่า แม่เด็กเหล่านี้จะคอยโอกาสกว่าเด็กกลุ่มอื่นที่ได้เรียนต่อ แต่ในแง่ของความสามารถและความตั้งใจในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพของตัว เองนั้น เด็กกลุ่มนี้ก็มีเช่นเดียวกับเด็กกลุ่มอื่น และเป็นไปในลักษณะเดียวกันอีกด้วย

8. ความต้องการของเด็กไม่ได้เรียนต่อ ที่ยังไม่มีย่างก้าวในลักษณะงานที่ต้องการทำ พบว่า มีความต้องการในระดับมาก 4 ข้อ คือ ต้องการงานที่ส่งเสริมให้มีสุขภาพดีขึ้น ใช้ความสามารถได้เต็มที่ มีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง และมีความแน่นอน ทำให้ตลอดไป สอดคล้องกับความต้องการของเด็กที่ทำงานแล้ว แสดงให้เห็นว่า เด็กไทยเรานั้น ต้องการมีสุขภาพที่ดี ต้องการโอกาสในการแสดงความสามารถที่ตัวเองมีอยู่ ต้องการเป็นตัวของตัวเอง จึงควรมีการจัดการศึกษาที่จะสามารถสนองความต้องการเหล่านี้ของเด็กให้มีโอกาสพัฒนา และเป็นประโยชน์กับเด็กไทยของเราเอง

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงความต้องการของเด็กที่ยังไม่มีย่างก้าวจะพบว่า ลักษณะงานที่ต้องการ คือ งานวิชาชีพ งานรับจ้าง งานเกษตรกรรม และงานอะไรก็ได้ นั่น สอดคล้อง

กับการศึกษา ซึ่งพบว่า เด็กที่ไม่เรียนต่อ จะตั้งความหวังเรื่องอาชีพของตนเองไว้ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ คือ อาชีพชวานา เสมียนพนักงาน นายทหารชั้นประทวนและช่างโรงงาน (สุภางค์ จันทวานิช 2522 : 232-234) แสดงถึงว่า เด็กกลุ่มนี้ได้ประเมินตัวเองไว้ในระดับหนึ่ง ซึ่งการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมเด็กก่อนออกจากโรงเรียน ควรจะคำนึงถึงอาชีพเหล่านั้นด้วยว่า ควรได้รับการส่งเสริมหรือพัฒนาเช่นไร เพื่อที่เด็กจะได้้นำความรู้เหล่านั้นไปใช้ได้ในชีวิตจริงและสามารถพัฒนางานที่ตนเองทำอยู่นั้นให้ดีขึ้น

สำหรับ สาเหตุที่เด็กยังไม่ทำงานนั้น ส่วนหนึ่งเป็นเพราะยังเด็กเกินไปและมีความรู้น้อยเกินไป แสดงให้เห็นว่า ระบบการศึกษาที่มีอยู่นั้นไม่สามารถจัดให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงได้อย่างทั่วถึง เด็กกลุ่มนี้จึงควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติม และขณะเดียวกันจะต้องพิจารณาเนื้อหาของหลักสูตรด้วยว่าเป็นหลักสูตรที่จบในตัวเอง ซึ่งเด็กสามารถนำไปใช้งานได้ในชีวิตจริงอย่างเพียงพอหรือไม่

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากกลุ่มเด็กที่ไม่ได้เรียนต่อ เป็นกลุ่มที่ควรได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษ เพราะแม่จะเป็นผู้ที่คอยโอกาสกว่าเด็กอื่น แต่ก็เป็นส่วนหนึ่งซึ่งเป็นพลังของชาติเท่าเทียมกับเด็กโดยทั่วไป ผู้วิจัยจึงใคร่ขอเสนอประเด็นสำคัญ ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการให้การศึกษาระดับประถมศึกษาและอบรมเยาวชนจะได้นำไปพิจารณาและจัดดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จากข้อค้นพบว่ากลุ่มเด็กที่ไม่ได้เรียนต่อนี้ มีปัญหาด้านการเข้าสังคมมากกว่าด้านอื่น ๆ เช่น มีปัญหาว่า ไม่รู้จะปฏิบัติตัวอย่างไรกับคนที่ไม่คุ้นเคยหรือขาดความสามารถในการเป็นผู้นำ ฉะนั้นจึงควรจัดโครงการหรือบริการที่จะทำให้เด็กเหล่านั้นมีโอกาสในการแสดงออกมากขึ้นโดยการจัดกิจกรรมด้านวิชาการกีฬา บันเทิง และกิจกรรมอาสาสมัครต่างๆ เพื่อจะได้มีโอกาสศึกษาและฝึกฝนทักษะในการใช้ชีวิตเพื่อสังคม และรับรู้สถานการณ์ต่างๆ ทั้งภายในและนอกหมู่บ้านหรือชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ เพื่อเปิดตัวเองสู่สังคม และพัฒนาความรู้ความสามารถต่าง ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดความมั่นใจในตัวเอง และกล้าแสดงออกมากขึ้น

2. จากข้อค้นพบว่า กลุ่มเด็กเหล่านี้มีความต้องการด้านครอบครัวสูงกว่าด้านอื่น ๆ เช่น ต้องการให้พ่อแม่มีความยุติธรรม หรือต้องการความรู้ด้านวิธีสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลในครอบครัว แสดงว่า ครอบครัวมีอิทธิพลต่อเด็กกลุ่มนี้มาก จึงควรมีโครงการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองหรือผู้ใหญ่ในชุมชน โดยผ่านองค์กรชุมชนในพื้นที่ จัดนิทรรศการความรู้เคลื่อนที่ เพื่อ

ประสานให้ชุมชนเข้าใจและตระหนักในความสำคัญของครอบครัวที่มีต่อเด็กและเยาวชน อันจะส่งผลถึงความเจริญของประเทศชาติ ควรจัดให้มีโครงการเสริมคุณภาพชีวิตในชุมชน ในรูปแบบต่างๆ เพื่อนำไปสู่การสร้างชีวิตครอบครัวที่ถูกต้อง และสามารถเป็นที่พึ่งของเด็กและเยาวชนได้อย่างแท้จริง

3. เพื่อแก้ไขและส่งเสริมเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการด้านลักษณะงานที่ทำ และรายได้ของเด็กกลุ่มนี้ ควรมีโครงการการศึกษาเพื่อเสริมสร้างด้านพลศึกษาและสุขศึกษาที่สมบูรณ์มีความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและการปฏิบัติจริง โครงการเสริมความรู้ด้านการทำงาน การจัดกิจกรรมด้านวิชาการ และอาสาสมัครต่างๆ โครงการแลกเปลี่ยนเยาวชน เพื่อจะได้มีโอกาสฝึกฝนการใช้ชีวิตทำงานร่วมกับผู้อื่น และอาจจัดให้มีศูนย์บริการแนะแนวการทำงาน หรือจัดบริการในลักษณะความรู้เคลื่อนที่ก็ได้

4. เพื่อเป็นการเตรียมเด็กสำหรับการใช้ชีวิตหลังจากจบการศึกษาไปแล้ว ควรเน้นการศึกษาประเภทที่จบในตัวเอง และเด็กสามารถนำไปใช้งานได้จริงในชีวิตประจำวัน จัดให้มีการแนะแนวก่อนที่เด็กจะออกจากโรงเรียน หรือเชิญวิทยากรจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนไปให้คำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการศึกษาเพิ่มเติมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการของเด็กที่ไม่เรียนต่อ ทั้งที่อยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกัน
2. ศึกษาปัญหาและความต้องการของเด็กที่ไม่เรียนต่อ ที่อยู่ในพื้นที่ต่างกัน เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกัน
3. ศึกษาปัญหาและความต้องการของเด็กที่ไม่เรียนต่อกับตัวแปรละเอียดในแต่ละด้านที่เป็นรายหัวข้อ หรือตัวแปรอื่น ๆ เช่น ระดับการศึกษาของบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว การประกอบอาชีพของตัวเด็กเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น
4. ศึกษาปัญหาและความต้องการของเด็กไม่ได้เรียนต่อในระดับจังหวัด เพื่อนำผลไปใช้ในการกำหนดนโยบาย และวางแผนการศึกษาของจังหวัดนั้น ๆ